



ERHVERVSSTYRELSEN



"Men er der ingen bagatelgrænse, kan jeg ringe ind hver dag og indberette uregelmæssigheder. Der vil altid være småting. Det er en svær arbejdsgang at pådutte os ..."
på side 8



Foreningen Danske Revisorer har undersøgt, om hvidvaskloven er relevant for revisorer og bogholdere, eller om man "Skyder gråspurve med kanoner" som ekspert Jakob D. Bernhoft fortæller
på side 17

Tema: Hvidvasklov



Hans Kristian Skibby, erhvervsordfører, DF. "PEP er en del af EU-direktivet, som sikrer, at vi alle skal undersøges, selv i de lande, hvor man typisk ikke har nogen korruption, og det har vi ikke i Danmark".

læs artiklen på side 12



Morten Bødskov, S, tidligere justitsminister: "Forsvaret mod terror er meget relevant, når det handler om terrorfinansiering, spiller kravene om hvidvasklovgivningen en central rolle".

læs artiklen på side 12

Svendborgvej 226, 2. sal,
5260 Odense S
Telefon 65 93 25 00
fdr.dk
fdr@fdr.dk

Danske Revisorers målsætning er at bringe kortfattede, relevante og faglige artikler. Synspunkter, der kommer til udtryk i Danske Revisorer, behøver ikke nødvendigvis at være udtryk for foreningens eller bestyrelsens standpunkt.

REDAKTION

CHARLOTTE RANDA
ALLERMAND, Odense
HENRIK WILSON, Nykøbing Sj.
CHARLOTTE ELWAIN, Kerteminde
MICHAEL EISENBERG, Intercom

ABONNEMENTSPRIS

Pris pr. årgang kr. 125,- inkl. moms og forsendelse.
Løssalg kr. 35,- pr. stk.

ANNONCEPRISER

1/1-side 180x263,5..... kr. 7.150,-
1/2-side 180x130..... kr. 5.500,-
1/3-side 180x85..... kr. 4.400,-
1/4-side 180x63..... kr. 3.850,-
Bagside 160x205..... kr. 7.700,-
Omslag side 2
180x263,5..... kr. 7.700,-
Gentagelses rabat på 15% for 4 indrykninger.

Annoncemateriale leveres digitalt. Indleveringsfristen er 4 uger før udgivelse. Danske Revisorer udkommer marts, juni, september og december. Der tages forbehold for forsinkelser i udgivelsestidspunktet.

LAYOUT, PRODUKTION OG TRYK

Erhverv-fyn.dk
OPLAG: 1.200 eksemplarer
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Adresseændring:

Vores nye adresse er
Svendborgvej 226, 2.sal th.
5220 Odense S

Indhold

5

Hvidvask:
Man skyder gråspurve
med kanoner



17

Revisorerne skal have
rene hænder



23

Så overlevede vi alligevel
den 25. maj 2018...!



3 Leder

5-6 Hvidvask:
Man skyder gråspurve
med kanoner

8-11 Det hele gik smertefrit

12-15 Det skal være tilpas
restriktivt, men ikke rigtigt

17-18 Revisorerne skal have
rene hænder

20-21 En reel trussel

22 Hvordan takler du som
revisor skatteunddragelse i
forhold til hvidvaskloven

23-25 Så overlevede vi alligevel
den 25. maj 2018...!

26-28 Hvornår skal der betales
moms af tilskud, og hvordan
påvirker de momsfradraget

29-31 Energiafgifter – hvem er
omfattet af adgangen til
godtgørelse



Carsten Hedegaard Fohlmann, Næstformand i FDR. Foto: Michael Eisenberg

Der føres kontrol med hvidvaskloven

Af Carsten Hedegaard Fohlmann, Næstformand i FDR og direktør i Contar ApS

Hvidvaskloven fylder ét år, og i dette nummer af Danske Revisorer er temaet derfor hvidvaskloven og dens indvirkninger på samfundet og vores arbejde som revisorer. Hvordan påvirker loven revisionsbranchen, de kontrollerende myndigheder, politikerne med flere? Og hvad mener eksperterne?

At baggrunden for loven er alvorlig nok, kan alle kun være enige om. Hvidvask af kriminelle penge og finansiering af terror, er et meget alvorligt samfundsproblem. Men om loven så rammer præcist, om den er den rette medicin, som det siges i en artikel, det er mere uklart.

Vi belyser sagen fra mange sider.

Foreningen Danske Revisorer har gjort alt, hvad vi kan, for at konsekvenserne er så tålelige som muligt for vore medlemmer.

Vi har deltaget i udvalgsarbejdet omkring den juridiske vejledning til hvidvaskloven, som finanustilsynet udgiver til efteråret, vi har afgivet høringssvar til den nationale handlingsplan omkring hvidvask, og vi har opfordret de øvrige brancheorganisationer til at samarbejde med os omkring fælles initiativer. Derudover har vi udarbejdet en hvidvaskpakke til medlemmerne, som en hjælp til at overholde kravene som loven stiller.

Langt fra alt er blevet, som vi havde tænkt os. Men som landet ligger, er det mit bedste råd til vore

medlemmer, nøje at læse min artikel som kort gennemgår de krav hvidvaskloven stiller til os.

Under arbejdet med temaet hvidvask har vi fået klare tilkendegivelser fra folketingspolitikere og fra Bagmandspolitiet (SØIK) om, at man vil lytte til vores evalueringer af lovens virkemåde, og vi vil desuden styrke samarbejdet med revisions- og bogholderibranchen.

Det kan betyde forbedringer af loven ved næste revision af loven, vi vil i hvert fald gøre hvad vi kan.

I mellemtiden vil jeg ønske alle medlemmer god læselyst med en række spændende artikler i dette nummer af Danske Revisorer.



Jakob D. Bernhoft, cand.jur, juridisk rådgiver hos revisorJURA

Hvidvask: Man skyder gråspurve med kanoner

"For den lille revisor handler det hele om at udvise en sund portion skepsis," mener juridisk rådgiver, cand.jur. Jakob Dedenroth Bernhoft, ekspert i juridiske emner inden for revisorbranchen.

Af kommunikationsrådgiver Michael Eisenberg, Intercom

Jakob Dedenroth Bernhoft er en af landets førende eksperter i hvidvask og har klare meninger, når det gælder persondata og hvidvask af sorte penge. Og nu, hvor hvidvaskloven nærmer sig sin etårs fødselsdag, har han også et klart svar på, om den virker i forhold til sit formål.

"Ser vi på pengeinstitutterne, som står for transaktionerne, så virker den til dels. De foretager underretninger, som kan være med til at få fat på forbrydere. Hvis vi ser på revisionsvirksomheder, bogholdere og andre, som er kommet på hen ad vejen, så passer hvidvaskloven som en fod i en handske. Revisor er jo ikke involveret i de transaktioner, som loven er bygget op om, og man fanger ikke nogen. Forbryderne går ikke til revisor eller bogholder, de går til bankerne, når de har brug for at overføre penge," vurderer Jakob Dedenroth Bernhoft.

Han vil ikke afvise, at revisorerne mere eller mindre er blevet trukket ind i et lovkompleks, som de måske ikke burde være en del af.

"Lovkomplekset er skabt til transaktioner, det er lavet for at forhindre forbrydere i at overføre penge fra kriminalitet, fra a til b. Og det har de jo i den grad brug for, når de skal have vasket pengene hvide, men reglerne giver ikke den samme mening, når også revisorerne og bogholderne skal kigges efter på den måde, som det sker i dag.

SØIK mangler ressourcer

Hvidvask kan foregå ved at man kører midler igennem et selskab. Men Jakob

Dedenroth Bernhoft slår fast:

"Hvorfor skulle man lade sig revidere? Minimumsomsætningen er 8 millioner før revision bliver lovpligtig. Og om revision for et selskab nu er lovpligtig eller ej, er næppe noget, som kriminelle bekymrer sig om. I dag kan man på 10 minutter oprette et IVS (iværksættelseskab) for 1 kr., og det uden nogen som helst kontrol fra Erhvervsstyrelsen eller SKAT."

I praksis betyder det, at revisionsbranchen bliver pålagt et stort arbejde, som der ikke er brug for.

"Der står i lovforslaget til den nye hvidvasklov fra 2017, at den kostede 1,2 milliarder at gennemføre. Min påstand er, at der ikke bliver fanget flere kriminelle, selvom man har gjort hvidvaskreglerne endnu mere omfattende. Den gamle lov var effektiv nok. Det var blot et spørgsmål om at følge den, men det er der mange eksempler på ikke skete – se for eksempel sagerne om Danske Bank og Nordea, som er i medierne i øjeblikket.

Jakob Dedenroth Bernhoft mener, at det ligger i kortene, at SØIK får en masse bagatelunderretninger om almindeligt skattesnyd, og de kan så sende sagerne videre til SKAT, som imidlertid ikke har ressourcer til at forfølge dem.

Også i SØIK giver de mange bagatelunderretninger også anledning til sved på panden. De har nemlig ikke effektive systemer, der kan scanne de mange underretninger.

"Det er meget manuelt. SØIK har ikke ressourcer til det. Efter hvad jeg har lyttet mig til, så er mindst 50 procent af underretningerne fra pengeinstitutterne nogle, man burde de følge op på, men de har ikke tid. Fra politisk hold pålægger man på den ene side dele af erhvervslivet omfattende byrder, men på den anden side er der ikke ressourcer til at gøre noget ved det, når så underretningerne kommer. Jeg kan ikke forstå, at det ikke er noget, der er mere fokus på," siger Jakob Dedenroth Bernhoft.

Håbløs lov

"SKAT kontrollerer selvangivelser, Erhvervsstyrelsen kontrollerer regnskaber, og SØIK får underretninger. Indtil nu har der været meget lidt koordinering mellem myndighederne. Det er små kongedømmer. Men det er da samme regering, de arbejder for," mener han.

Jakob Dedenroth Bernhoft har haft flere debatindlæg i dagblade og andre medier, hvor han rejser problemstillingen: "Hvidvasklov skyder gråspurve med kanoner – uden at ramme." Men er det også hans samlede opfattelse i dag?

"Helt bestemt," siger Jakob Dedenroth Bernhoft og peger på, at revisorer og bogholdere skal udarbejde risikoanalyser af selve virksomheden og risikovurderinger hver eneste gang, en kunde kommer ind ad døren og have forretningsgange på en lang række områder. Der er meget papirarbejde forbundet med den nye lov. Desuden skal revisor overveje: Er kunden en politisk eksponeret person? Og man skal overveje, om kunden kan



Jakob D. Bernhoft, cand.jur, juridisk rådgiver hos revisorJURA

være en i den nærmeste personkreds til en politisk eksponeret person.

"Er kunden tomrer og samlever til et af børnene af en højesteretsdommer, så skal man kunne gennemskue, om denne tomrer er i nærmeste personkreds, og så skal man holde ekstra øje med ham. Det er i den grad spild af revisors tid, for den person udgør ikke en større risiko for hvidvask end andre, men der er nogle særlige forpligtelser, fordi han er i nærmeste personkreds. Det siges at være omkring 4.000 personer i den kategori i Danmark. De pågældende behøver ikke engang være klar over, at de er "politisk eksponeret", og ofte har revisoren heller ikke mulighed for at opdage det. Det viser, hvor håbløs loven er, og hvor mange ressourcer, der skal bruges," siger Jakob Dedenroth Bernhoft.

Den sunde fornuft

Han har derfor nogle mere enkle råd til revisorerne. Hvad man skal gøre, og hvad man kan lade være med:

"Når man opretter en kunde, skal man overveje, om man er sikker på, at man ved, hvem kunden er. Her er den sunde fornuft det bedste værktøj, man kan bruge. Hvem er det, man sidder overfor? Får man en kunde, og kunden et halvt år senere bliver taget af SKAT, kan politiet komme og spørge: 'Hvad tænkte

du på, da du tog den kunde?' Så vær kritisk med, hvem du lukker ind," siger Jakob Dedenroth Bernhoft, der mener, at myndighederne godt kunne være hjælpsomme og udvælge for eksempel ti brancher som særligt risikofyldte og bede revisorer og andre være ekstra kritiske omkring dem.

Jakob Dedenroth Bernhoft mener sammenfattende, at hvidvask foregår på et niveau, der ikke er relevant for meget store dele af revisionsbranchen.

"Kigger vi på Danske Banks sag i Estland, så taler vi om Putins fætter, om våbenhandlere, om bestikkelse af EU-parlamentsmedlemmer. 25 milliarder danske kroner og mere til. Tusindvis af transaktioner. Det er en sag, der viser, at vil man i den grad hvidvaske, så handler det ikke om lokale bogholdere og revisorer, det er ekstremt mange penge," slutter Jakob Dedenroth Bernhoft.

Alt det med småt

Foreningen Danske Revisorer har noteret sig, at der i hvidvaskloven står beskrevet, at medarbejdere skal have modtaget undervisning i, eller været en del af, et egentligt kursusprogram, som skal være en kombination af lovtækst og virksomhedens egne retningslinjer, og det må ikke kun være en af delene. Til det mener Jakob Dedenroth Bernhoft:

"For at reglerne skal virke, så skal de ud i yderste led, og så er det fornuftigt at sikre sig, at medarbejderne kender reglerne. Det er jo ikke mange timer, man taler om, det er bare et en eller måske to gange om året."

Når det gælder opbevaringspligten, skal revisor opbevare data i fem år efter kundeforholdets ophør og derefter slette dem. I vejledningen står der, at det ikke nødvendigvis skal ske straks, men dog ikke sjældnere end en gang om måneden. Betyder det, at den lille revisor skal gennemgå fem år gamle data hver måned?

"Der må komme en praksis for, hvor ofte man skal gennemgå disse ting. Man skal også tage hensyn til omkostningerne, det står der i sondedataforordningen. Viser man bare den gode vilje til at smide gamle data ud, er man kommet langt," mener Jakob Dedenroth Bernhoft, der anbefaler Foreningen Danske Revisorer at notere alle uhensigtsmæssigheder ned og få dem med i en revision af lovgivningen.

Nyhed: Karnov Business Optimiser

- Bliv en bedre strategisk rådgiver



Skab synlig værdi for din kunde med Karnov Business Optimiser:

- › **Nøgletalsanalyse:** Spot tendenser og faresignaler
- › **Budgetopfølgning:** Få indblik over den aktuelle drift og forventede resultat
- › **Budgetsimulering:** Se, hvad effekten vil være ved nogle få justeringer
- › **Værdiansættelse:** Giv kunden svar om virksomhedsværdi før f.eks. salg, finansiering og bodeling.

Prøv Karnov Business Optimiser gratis på www.karnovgroup.dk/kbo

Karnov Group Denmark A/S

Skt. Petri Passage 5, stuen, 1165 København K
Tlf. +45 3374 0700, www.Karnovgroup.dk

KARNOV
GROUP



Umar Javaid, revisor og direktør hos Holmen Rådgivning ApS

Det hele gik smertefrit

Af kommunikationsrådgiver Michael Eisenberg, Intercom

Erhvervsstyrelsen aflægger nu kontrolbesøg hos revisorerne for at tjekke, om de overholder den nye hvidvasklovs bestemmelser. Tidsskriftet Danske Revisorer har talt med tre revisorer, der er blevet tjekket, og alle er enige om, at opstarten er blid.

Erhvervsstyrelsen aflægger nu kontrolbesøg hos revisorerne for at tjekke, om de overholder den nye hvidvasklovs bestemmelser. Tidsskriftet Danske Revisorer har talt med tre revisorer, der er blevet tjekket, og alle er enige om, at opstarten er blid.

Revisor Umar Javaid, som driver Holmen Rådgivning i Hvidovre, havde forberedt sig med det materiale, Foreningen Danske Revisorer har lagt ud på hjemmesiden:

"Jeg skulle vise, hvordan kunden er kommet ind i butikken, vise, at man har standarder for alle kunder. Det var de meget tilfredse med. De går meget op i, at man har id på kunderne. Det kan være billed-id, kørekort og sygesikring. Jeg fortalte dem, at vi har adgang til kundernes årsopgørelse, hvor vi kan se, at det er den kunde, vi arbejder med, at vi har adgang til

tastselvkoder, etc. Det er en del af legitimationen af kunden," siger Umar Javaid.

Thorbjørn Helmo, direktør og partner i skatterådgivningsfirmaet TimeTax i Brøndby, fortæller, at kontrollanterne først tjekkede legitimation og risikoanalyse på kunderne, og herefter spurgte han kontrollanterne lidt mere til råds omkring risikoanalyse, hvad gør man rent praktisk?

"Så sagde de bare, at man skulle se, hvad der står i loven, og der vil jeg anbefale medlemmerne af Foreningen

Danske Revisorer at læse loven og tage udgangspunkt i FDR's værktøjer. Så er man et godt stykke hen ad vejen klædt på," vurderer Thorbjørn Helmo.

Registreret revisor Tom Picano, der driver Revision Nordjylland i Aalborg, fik to kvindelige medarbejdere på besøg, og det gik stille og behageligt. Han fortæller:

"De spurgte efter dokumentation på mine registreringer, som kørekort, sundhedskort, udskrift fra SKATs registreringsbevis. Med hensyn til registreringsbevis, så er det et vigtigt dokument. Man skal hente beviset, når man får nye kunder, og det skal man gemme til evig tid til fem år efter kundeophør, sagde kontrollanten."

Knasterne

Virksomhedens individuelle risikovurdering kan være et problem.

"Efterarbejdet varede tre måneder," fortæller Umar Javaid. "Der var problemer med mine papirer omkring min køreplan med, hvad man gør, for papirerne var ikke up to date. I

mellemtiden var Carsten Fohlmann i gang med nye standardskabeloner, og jeg skyndte jeg mig at hente dem på hjemmesiden og skræddersyede dem til min virksomhed. Men jeg må give ros til Erhvervsstyrelsen. Sammen med dem fik jeg alle standardskabeloner lavet personlige til vores firma."

Småting kan også drille:

"Jeg mødte en kollega forleden, som havde haft kontrolbesøg. Hun sidder alene i sit firma og har kendt sine kunder i 25 år," fortæller Thorbjørn Helmo. "Men hun skulle have legitimation på de mennesker. Vi spurgte Erhvervsstyrelsens folk om, hvordan man bedst gør i praksis og fik ikke noget helt klart svar for nu at sige det rent ud. Efterfølgende fik vi kommentarer til vores instruks, det var småting, som vi har rettet ind. En enkelt kunde havde vi ikke legitimation på, og det skulle vi sørge for."

Det er også vigtigt at registrere sig korrekt:

"Jeg har to selskaber, i det ene afgiver vi erklæringer, i det andet afgiver vi ikke erklæringer. I det selskab havde jeg ikke registreret mig iht. hvidvaskloven," forklarer Tom Picano og uddyber:

"Vi stifter både selskaber og personlige virksomheder, og i perioden blev 43 virksomheder stiftet. Det er ikke lovligt, når man ikke er tilmeldt hvidvaskregistret. Det står i hvidvaskloven. Nu er kontrollanten nødt til at overgive disse sager til SØIK. Hun sagde, at man normalt får en bøde på 1.000 pr. virksomhed oprettet. Hvorfor kan man ikke indrette systemet, så hvis man ikke er tilmeldt registret, kan man ikke oprette virksomheder? Kontrollanten mente, at det var noget edb-teknisk, der stod i vejen."

Summa summarum

Umar Javaid har pålagt sig selv visse begrænsninger fremover:

"Tre måneder gik, så accepterede de min køreplan for kontrol af hvidvask," siger Umar Javaid.



Thorbjørn Helmo Madsen, reg. revisor og direktør i TimeTax A/S



Tom Picano, reg. revisor og direktør i Revision Nordjylland ApS

"Det hele var i en indledende fase. Som revisorer har vi ikke de store virksomheder. Det ved Erhvervsstyrelsen godt, der er forskel på revisorer. Jeg har 40-50 kunder, og de er anderledes end de store virksomheder. Man skal også lære noget af processen. Jeg har lavet visse ting om i min virksomhed. Fremadrettet vil jeg ikke oprette selskaber i vores regi, det er for stor en risiko at tage. Men det har været en god proces. Hvad tjener vi penge på, hvor er risikoen for os mindst mulig? Så kan man diskutere bagatelgrænsen og revisors ansvar. Vi ved meget om kunderne. Men er der ingen bagatelgrænse, kan jeg ringe ind hver dag og indberette uregelmæssigheder. Der vil altid være småting. Det er en svær arbejdsgang at pådutte os," siger han.

Thorbjørn Helmo mener, at kontrolbesøgene er overkill for de små revisorer:

"Vi er i forvejen pligtige at anmelde mistænkelige forhold. Vi er et skatterådgivningsfirma, vi rådgiver ikke

om placering af penge. Men stiller en revisor os et spørgsmål, som det tager et kvarter at besvare, skal vi lave hele den gennemgang og måske bruge en halv time til risikoanalyse og oprette kunden. Sammen med persondataforordningen kvæler det de små firmaer. Men min egen mening er alligevel, at man skal tage det alvorligt. For myndighederne ser alvorligt på det."

Tom Picano noterede sig, at en af kontrollanterne sagde, at hun aldrig havde set noget så fint. Men han har gjort sig sine tanker:

"Retssamfundet ændrer sig med tiden. Alle laver et eller andet forkert, men hvis kunden har en anstændig revisor, så er der styr på tingene. Hvis SKAT krævede indkomst- og formueopgørelse på alle kunder, ville det være lettere. Ikke ret mange kunder vil betale for det. Vi er underlagt en række bestemmelser, både nationale og fra EU, dem skal vi leve op til. Det er meget arbejde at lave for hver kunde, og som kunden skal betale. En kunde spurg-

te: "Kan det betale sig at være revisor mere med alt det, I skal lave?" Men sådan er det jo bare. Normalt får vi jo kunden på ret køl. Kan vi se uregelmæssigheder, snakker vi om det. Skal vi nu indberette alt?"

De tre revisorer vurderer Erhvervstilsynets besøg noget forskelligt.

"Erhvervsstyrelsen var gode til at vejlede," konkluderer Umar Javaid.

"De var ikke særlig serviceminded og kunne ikke bidrage med noget praktisk, men kun henvise til loven, som vi jo havde læst," vurderer Thorbjørn Helmo.

"Det hele gik smertefrit," slutter Tom Picano.

SPAR MINDST 16.300KR. SOM MEDLEM AF FDR

	PRIS
Medlemskab af FDR (ugentlige nyhedsbreve, Danske Revisorer, Nyt fra din Revisor, nyheder på din hjemmeside til dine kunder, kursusprogram, kvalitetskontrol)	8.800 kr.
Karnov Samlet Basispakke frem til september 2018	7500 kr.
Kvalitetsstyringsprogrammet FDR audit	2800 kr.
Spørgsmål/svar-ordning med Faglig Afdeling og TimeTax, 1 times gratis svartid pr. spørgsmål (fx 5 spørgsmål à 1t)	6000 kr.
I alt	25.100 kr.
Din pris	8.800 kr.
SPAR	16.300 kr.

SOM EN DEL AF DIT MEDLEMSKAB KAN DU DESUDEN FÅ

	NORMALPRIS	MEDLEMSPRIS
½ pris på FDR og Dania efteruddannelseskurser (både for medlemmer og medarbejdere)	2.600 kr.	1.300 kr.
Penneo abonnement (oprettelse hos Wolters Kluwer) Pris pr. underskrift	3.000 kr. 15 kr.	1.200 kr. 8 kr.
LetRegnskab	499 kr. cvr.-nr. /år	249 kr. cvr.-nr. /år
Rabat hos revisorjura		20 %
Rabat hos Skattesagsadvokaterne		20 %
Rabat hos Højgård Ejendomsrådgivning Advokatfirma		15 %

Der er altså rigtigt meget at spare, ved at blive medlem.
Jo flere af vores tilbud du bruger, jo flere penge kan du spare.

Det kan næsten ikke betale sig at lade være.



Hans Kristian Skibby, Erhvervsordfører hos Dansk Folkeparti

Det skal være tilpas restriktivt, men ikke rigidt

Tidligere justitsminister Morten Bødskov fra Socialdemokratiet ønsker tæt dialog mellem SØIK og den finansielle branche, mens erhvervsordfører Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti stiller spørgsmålstejn ved, om det er de rette midler, der tages i anvendelse mod hvidvask.

Af kommunikationsrådgiver Michael Eisenberg, Intercom



Det grundlæggende er de enige om, erhvervspolitikere Morten Bødskov (S) og Hans Kristian Skibby (DF). Men deres forskellige indgangsvinkler giver dem også et ganske forskelligt syn på de tiltag, der i disse år tages mod hvidvask og i denne forbindelse også indsatsen mod terror.

At det er EU, der har initieret lovgivningen omkring hvidvask, som så er blevet implementeret gennem de

nationale parlamenter, er de ganske enige om.

Men kan danske bogholdere og mindre revisorer overhovedet siges at spille en rolle i forhold til terrorbekæmpelse?

Her er Morten Bødskov, i dag formand for Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget meget klar i mælet. Med en fortid som justitsminister (2011-13) har han siddet i magtens kontrolrum,

hvor man får dyb indsigt i de anslag, fremmede magter og grupper anstiller mod Danmark.

"Ja, helt sikkert," svarer han uden tøven.

"Forsvaret mod terror er meget relevant, og særligt, når det handler om terrorfinansiering, spiller kravene til revision og hvidvasklovgivningen en central rolle. Når man ser på de terrørsager, der har været, så bliver man overrasket over den kreativitet, som ikke kun udøverne, men også de finansielle bagmænd, udviser. Derfor er indsatsen, der gøres, afgørende vigtig i forhold til det samlede værn mod terror," uddyber Morten Bødskov.

Overnational lovgivning

Som erhvervsordfører gennem en del år har Hans Kristian Skibby fokus på de erhvervsdrivendes vilkår. Han er opmærksom på, at nogle eksperter mener, at revisorerne ikke bruges til hvidvask, men at det går gennem bankerne.

"Hvis de kriminelle kan omgå det med den revisorlovgivning, der er, så er det jo ikke sikkert, de vælger en revisor," konstaterer han forsigtigt.

I Foreningen Danske Revisorer har man noteret sig, at der stilles krav om,

at danske finansielle virksomheder, herunder også revisorer og bogholdere, overholder den Supranationale Risikovurdering på 300 sider, som end ikke er oversat til dansk. Men kan man forvente, at den lille bogholder eller revisor læser det igennem?

"Det er en del af lovgivningen, så man må kende loven, man arbejder efter. Det kan måske virke overvældende at gennemlæse det materiale, indrømmet, det er ikke det mindst komplicerede materiale. Men det er en alvorlig sag, så det er noget, der er arbejdet grundigt med," slår Morten Bødskov fast.

"Det er en aftale, der er lavet overnationalt, og så er aktørerne forpligtet til at efterleve den. Typisk ville man oversætte relevant materiale, og al EU-lovgivning er oversat til dansk. Jeg har aldrig som lovgiver forholdt mig til udenlandsk tekst. Så her var det meget nærliggende, at det forelå på dansk," vurderer Hans Kristian Skibby.

Den rette medicin?

Det kan diskuteres, om det er relevant, at den lille bogholder eller revisor skal udfylde erklæringer om kundernes mulighed for hvidvask, herunder tage stilling til de såkaldte PEP-klienter, som er særligt eksponerede? Burde de



Morten Bødskov, tidl. justitsminister og i dag formand for Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget for Socialdemokratiet.

UDE NU!!
Ny
administrator
side

Intelligent automatiseret bilagshåndtering

Et komplet værktøj til håndtering af bilag

- Hurtigere og nemmere brugerflade med mulighed for visning, kontering og split af linjer
- Digitalisering, validering og kontering
- Fuldt godkendelsesflow med revisorspor
- Direkte levering til bogføringssystem

Læs mere om FDR medlemmernes fordele på
www.edilion.com/fdr-medlem

Eller ring til Daniel på 27 51 18 70



 **edilion**

små aktører være undtaget fra lovgivningen?

Morten Bødskov kan godt se en pointe her:

"Politisk eksponerede personer har været omdiskuteret, og min fornemmelse er, at vi på Christiansborg er opmærksomme på, om det her er for vidtgående. Vi er enige om at følge det og er opmærksomme på baggrunden for, hvorfor lovgivningen er skruet sådan sammen. Det sker for at sikre, at de pågældende personer ikke skal kunne misbruges og blive en del af hvidvask, så det er en beskyttelse af den enkelte."

Hans Kristian Skibby kan ikke se relevansen ved denne del af lovgivningen:

"PEP er en del af EU-direktivet, som sikrer, at vi alle skal undersøges, selv i de lande, hvor man typisk ikke har nogen korruption, og det har vi ikke i Danmark. Derfor var vi i Dansk Folkeparti også modstandere af det, men det skulle være der. Det er et superklassisk eksempel på rigid EU-lovgivning, når det er allerværst, mener Hans Kristian Skibby og nævner, at hans børns børneopsparing er underlagt PEP.

Skibby siger, at han er tilhænger af mere registrering, når man får mistænkelige mønstre af pengetransaktioner, men mener ikke, at der er brugt den rette medicin, og han frygter, at der er en glidebane med for let spil for tvivlsomme karakterer. For eksempel ønsker han et omgående stop for oprettelse af IVS-selskaber (iværksætterselskaber).

"Kun 13 % bliver til noget. De skylder det offentlige 600 millioner kr. Vi har et beslutningsforslag, som skulle kunne fremsættes endnu i år," siger han.

Bankernes hvidvasksager

Tidsskriftet Danske Revisorer nævner, at hvidvaskloven, som den er implementeret i Danmark, forekommer relevant for store danske virksomheder. Nordea og Danske Bank har sine problemer med hvidvask. Men er hele lovgivningen omkring hvidvask

overhovedet relevant for revisorer og bogholdere?

"Selvfølgelig er den relevant," svarer Morten Bødskov meget tydeligt.

"De siger, vi har set, er sager, som er brud på lovgivningen. Danske Bank har fået flere påtaler af Finanstilsynet, Nordea har fået kæmpebøder. Det virker som sager, hvor det ikke er lovgivningen, der er problemet, men medarbejdere, der ikke har sikret, at man handlede korrekt. Efterforskningen fra SØIK må vise, om der er begået et overlagt eller tilrettelagt kriminalitet, eller det er, som bankerne siger, at de ikke har været opmærksom på det," mener han.

Hans Kristian Skibby er også overrasket over de store bankers mangel på kontrol af hvidvask.

"Vi ser nu en stor stigning i bankers underretninger, men der er ingen stigning i vekselsbureauernes underretninger, og det er der, kriminaliteten helt forsætligt foregår, det kan vi jo se på de sager, der har kørt om Nordea, som har vekslet milliarder af narkopenge gennem vekselsbureauerne," slår han fast.

Ingen bagatelgrænse

Foreningen Danske Revisorer vil vide, om der med hensyn til de mindre revisionsfirmaer burde være en bagatelgrænse for indberetninger, så man for eksempel ikke skulle indberette sager til en værdi af under 30.000 kroner.

Det er Hans Kristian Skibby dog betænkelig ved, for den grænse finder han alt for høj:

"Jeg synes ikke, man skal sidde på Noma og spise for 29.000 og så trække dem fra ulovligt i et eller andet selskab. Det er fair nok, at det indberettes," siger han, men er dog positiv over for at se på det, hvis revisorerne kan kvalificere, hvad en bagatelgrænse så skal være.

Heller ikke Morten Bødskov vil lægge sig fast på en bagatelgrænse:



"Det er vigtigt, at SØIK og branchen er i tæt dialog for at finde en rammeordning og sikre, hvad skal der indberettes. SØIK arbejder meget målrettet med det lige for tiden," siger Bødskov.

Det er Erhvervsstyrelsen, der kontrollerer, at den finansielle branche overholder hvidvaskloven. Men for nylig kunne man i tv se, hvordan det er muligt at indsætte afrikanske stråmænd, der aldrig har sat deres ben i Danmark, som direktører i firmaer, der er særligt godkendt af Erhvervsstyrelsen til at oprette selskaber, og hvordan blot to bagmænd har lukket op til 100 selskaber med tab for samfundet på 300 millioner.

Hans Kristian Skibby er forarget:

"Det er ikke godt nok, at en stråmand bliver godkendt i det system, hvor man skal tjekke dem, der sidder i ledelsen af virksomheder. Det skrider til himlen. Derfor må man lave en model, så der stilles nogle andre krav til, hvem der kan godkendes af Erhvervsstyrelsen til at lede en virksomhed. Erhvervsministeriet må lægge noget frem for politikerne; det skal være tilpas restriktivt, men ikke rigtigt," slutter Hans Kristian Skibby.



DEM TALTE VI IKKE MED

Tidsskriftet Danske Revisorer ville gerne have talt med nogle af de myndigheder, der står i spidsen for indsatsen mod hvidvask. Det var dog ikke så let at få embedsværket i tale.

Hos Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK, i daglig tale Bagmandspolitiet) oplyser man, at den seneste såkaldte nationale hvidvaskanalyse ("Hvidvasksekretariatets nationale risikovurdering 2015") vil blive opdateret med en ny efter sommerferien 2018. Derfor vil man vente med at udtale sig, til den er offentliggjort. Man bekræfter dog, at kun få revisorer har indsendt underretninger om mulig hvidvask, og man har en tese om, at de indberetter for lidt.

SØIK ønsker et tæt samarbejde med de finansielle brancher i Danmark, hvilket man for eksempel har med Finans Danmark (der er resultatet af en fusion i 2016 mellem Realkreditrådet, Realkreditforeningen og Finansrådet). Det ligger således i kortene, at der også kan blive et endnu tættere samarbejde mellem SØIK og de to store organisationer for revisorer, Foreningen Danske Revisorer og FSR – danske revisorer.

Hos Erhvervsstyrelsen var tidsskriftet Danske Revisorer først i kontakt med en medarbejder, der forestår styrelsens kontrolbesøg hos revisorerne. Han rådførte sig med sin kommunikationsafdeling, som vendte tilbage og meddelte, at man anså det for en politisk sag, og at man derfor ikke ville

besvare spørgsmål. At tidsskriftet Danske Revisorer tidligere har gennemført et åbenhjertigt interview med den nu tidligere direktør Betina Hagerup, anså man for at være i en helt anden sfære.

Heller ikke i det politiske system mødte vi en overvældende interesse for at besvare spørgsmål. Nogle henvendelser til EU-parlamentarikere og folketingsmedlemmer forblev ubesvarede, eller man vendte ikke tilbage som aftalt.

Dog var de to medlemmer af Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg, Morten Bødskov og Hans Kristian Skibby, straks parat til at lade sig interviewe, og deres svar kan man læse i hovedartiklen.



Revisorerne skal have rene hænder

Af Carsten Hedegaard Fohlmann, næstformand i FDR og direktør i Contar ApS

Sådan kommer du i gang med overholdelse af hvidvaskloven



Dette er ikke en vejledning i overholdelse af Hvidvaskloven, men en introduktion til, hvilke krav der i hvidvaskloven stilles til en revisionsvirksomhed. Artiklen kan ikke bruges som fyldestgørende guide til overholdelse af loven.

Hvidvasklovens krav til revisionsvirksomhederne kan groft sagt deles op i tre dele. Vurdering af risikoen for, at revisionsvirksomheden bliver misbrugt til hvidvask eller terrorfinansiering (HTF), gennemførelse af kundekend-skabsprocedurer for at kunne vurdere risikoen for, at kunden udfører hvidvask eller terrorfinansiering, og endelig overvågnings-, undersøgelses-, noterings- underretnings-, tavsheds- og opbevaringspligten.

Hvor den tidligere hvidvasklov var regelbaseret, er den nye lov risikobaseret. Det betyder blandt andet, at jo højere risikoen for HTF er, jo større krav stilles der til overvågning med videre. Desuden er der indarbejdet en proportionsregel, således at kravene til for eksempel Danske Bank er større end til den lokale enkeltmandsrevisor.

Registrering i Hvidvaskregistret

Revisionsvirksomheder, der ikke er godkendte revisionsvirksomheder, og

som leverer bistand ved oprettelse af juridiske personer (selskaber, personlige virksomheder, foreninger eller lignende) skal være registreret i hvidvaskregistret – som i dag er en integreret del af registreringen på virk.dk. Hvis revisor leverer denne bistand, og ikke er registreret, gives der bøder. Registreringen medfører ingen ekstra pligter, så vores anbefaling er, at alle revisorer, hvis virksomhed ikke fremgår af "Register over godkendte revisorer og revisionsvirksomheder", uden tøven registrerer sig, ved at ændre stamoplysningerne på deres virksomhed på virk.dk.

Udarbejde revisionsvirksomhedens politikker og procedurer

Politikkerne og beskrivelsen af procedurerne skal være skriftlige.

Politikkerne skal blandt andet indeholde en identifikation af de risici, forretningsmodellen medfører, og principperne for risikostyring. Procedurerne skal med udgangspunkt i politikkerne beskrive, hvordan man i praksis håndterer risikostyringen, kundekend-skabsprocedurerne, undersøgelses-, notering- underretnings- og opbevaringspligten, samt den interne kontrol. Hvis man har medarbejdere, skal procedurerne for screening og uddannelse af medarbejderne også fremgå.

Risikovurdering af revisorvirksomheden

En virksomhed, der er omfattet af hvidvaskloven, skal foretage en vurdering af risikoen for, at virksomheden bliver misbrugt til hvidvask og terrorfinansiering. Risikoen skal identificeres og vurderes. Vurderingen skal tage udgangspunkt i den iboende risiko i virksomhedens forretningsmodel. Det

er et krav, at risikovurderingen inkluderer følgende:

- Bilag 2 og 3 til Hvidvaskloven
- Den nationale risikovurdering
- Den supranationale risikovurdering fra EU
- Andre vurderinger
- Egne erfaringer

Med udgangspunkt i din forretningsmodel skal du vurdere risici for, at virksomheden bliver misbrugt til HTF med udgangspunkt i følgende risikofaktorer:

- Kundetyper
- Produkter/ydelser
- Leveringskanaler
- Geografi
- Virksomhedens organisation (næppe relevant i mindre revisionsvirksomheder)

Der skal laves en konklusion på, hvilken risiko der er for, at virksomheden bliver misbrugt til HTF, og hvilke faktorer der medfører en risiko.

Kundekend-skabsprocedurer

Der skal gennemføres kundekend-skabsprocedurer på alle kunder, inden arbejdet påbegyndes. Kundekend-skabsprocedurerne er følgende:

- Identificering af de reelle ejere
- Indhente identitetsoplysninger på kunden og de reelle ejere
- Kontrol af identitetsoplysningerne
- Klarlægge forretningsforbindelsens formål og beskaffenhed
- Foretage en risikovurdering af kunden

Identifikationen af de reelle ejere følger vejledningen fra Erhvervsstyrelsen i forbindelse med registrering af reelle ejere på cvr.dk, dog gælder undtagelsen for frivillige foreninger ikke her.

Kunden og de reelle ejeres identitetsoplysninger indhentes fra kunden/personen selv. Herefter skal oplysninger kontrolleres mod en uafhængig og pålidelig kilde – det kan være kopi af pas eller kørekort, opslag i CPR eller i Tast-selv på Skat.dk. Hvis kunden har øget risiko, skal der foretages yderligere kontrol.

Med udgangspunkt i de ydelser, der leveres til kunden, skal det vurderes, om det formål, kunderne benytter ydelserne til, medfører en risiko for HTF.

Derudover skal kundens tilsigtede beskaffenhed vurderes i forhold til, om den medfører en risiko for, at kunden medvirker til HTF. Med beskaffenheden menes kundens virksomhed, forretningsmodel samt evt. indtægts- og formueforhold.

Hvis kunden eller en reel ejer er en Politisk Eksponeret Person (PEP), nærtstående til en PEP eller nær samarbejdspartner til en PEP, skal der foretages en vurdering af, om det medfører en øget risiko for HTF. I risikovurderingen af kunden skal indgå formålet, omfanget, regelmæssigheden af de ydelser vi leverer, samt varigheden af kundeforholdet.

Overvågning

Med udgangspunkt i risikovurderingen af revisorvirksomheden og kundekendskabsprocedurerne skal der foretages en løbende overvågning af kunden med det formål at kunne opdage, hvis kunden misbruger revisor til HTF.

Undersøgelses-, noterings- og underretningspligt

Hvis der er mistanke om, hvorvidt en kunde udfører eller medvirker til HTF, har revisor pligt til at undersøge mistanken, dog således at kunden ikke får kendskab til, at der foreligger en mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering. Revisor har pligt til at notere undersøgelsen uanset udfaldet af denne. Hvis revisor ikke kan afkræfte mistanken, skal der foretages en underretning til SØIK på www.hvidvask.dk. Det er værd at bemærke, at det er en underretning om, at der er en mistanke, det vil sige, at det ikke er en anmeldelse. Under-

søgelsen og underretningen skal ske straks og uden unødigt ophold. Derfor kan det også anbefales at oprette sig som underretter på www.hvidvask.dk, inden man får brug for det.

Opbevaringspligten

Revisor er forpligtet til at opbevare al dokumentation i forbindelse med hvidvaskloven, indtil der er gået fem år, efter kundeforholdet er ophørt. Det gælder både dokumenter med videre vedrørende reelle ejere og notater, jf. noteringspligten. Da opbevaringspligten går ud over den tidshorisont, persondataloven normalt giver mulighed for, betyder det også, at der er krav om, at data skal slettes, inden der er gået en måned efter de fem år – det vil sige senest fem år og en måned efter, kundeforholdet er ophørt.

Tavshedspligten

Revisor har tavshedspligt, også overfor kunden, for så vidt angår enhver mistanke, undersøgelse og underretning om HTF. Denne tavshedspligt gælder også ved en mistanke, som blev afkræftet.

Medarbejdere

Revisionsvirksomheden skal screenes og overvåge medarbejderne for at forebygge, at de medvirker til HTF. Derudover skal virksomheder med mere end fem medarbejdere etablere en whistleblowerordning. En medarbejder, som har foretaget en anmel-

delse til whistleblowerordningen eller SØIK, må ikke sanktioneres og er beskyttet efter reglerne i ligebehandlingsloven.

Intern kontrol

Der skal foreligge procedurer for en intern kontrol, der dokumenterer, at politikker og procedurer med videre opdateres og overholdes. Da det af vejledningen fremgår, at kontrollen skal udføres af en anden person end den, som er ansvarlig for hvidvaskreglerne, afventer vi svar fra Erhvervsstyrelsen på, hvordan vi udfører en intern kontrol, når der kun er en person i revisionsvirksomheden.

FDR's hvidvaskpakke

Medlemmerne af FDR kan på web-siden finde den hvidvaskpakke, som FDR har udarbejdet som hjælp til at opfylde de krav, som hvidvaskloven stiller. Som du kan læse andet steds i bladet, er dokumenterne ”trykprøvet”, da medlemmer, som har benyttet dokumenterne, har haft kontrol fra Erhvervsstyrelsen og har fået stor ros for materialet. Kontrollerne viser også, at det er meget vigtigt, at manualen gennemskrives, så den passer til den enkelte virksomhed – da det klart fremgår af vejledningen til loven, at der ikke kan benyttes branchestandarder.



Beskeder fra Sekretariatet

I Danske revisorer nr. 1 2018, var der under opsætningen sket en fejl i tabellen på side 24. Bo- og gaveafgiftssatsen var fejlagtigt blevet stigende frem for faldende, og der manglede desuden en linje. Dette blev rettet i den digitale udgave, men da bladet var blevet sendt ud, får I her den rigtige tekst og tabel.

Forkert opsætning af tabel i Danske Revisorer nr. 1 2018

Lempelse af reglerne om generationsskifte

Pr. 1. januar 2018 blev arveafgiften ved overdragelse af en erhvervsvirksomhed nedsat fra 13% til 7%. Samme dato trådte den nye lov om økonomiske forhold mellem ægtefæller i kraft, som blandt andet udvider aftalefriheden mellem ægtefællerne. Formålet har blandt andet været at forbedre mulighederne for generationsskifte familieejede virksomheder.

Nedsættelse af arveafgiften

I dag skal der betales 15 pct. i bo- eller gaveafgift, når et nært familiemedlemmer overdrager en erhvervsvirksomhed til hinanden.

I 2016 og 2017 vil der med tilbagevirkende kraft være en nedsættelse på 2%, hvor i 2018 vil der være en nedsættelse på lidt over halvdelen, hvor nedsættelsen fortsætter gradvist frem til 2025, og ender på 0% i bo- og gaveafgiften.

AFGIFTSNEDSÆTTELSE	BO- OG GAVEAFGIFTSSATS (PCT.)
2016	13
2017	13
2018	7
2019	6
2020	5

Målet med Lovforslaget at sikre flere arbejdspladser, de ca. 300.000 arbejdspladser vil være i familieejede virksomheder, som generationsskifter i danske virksomheder."

FDR beklager fejlen.

Adresseændring

Sekretariatet er flyttet i nye lokaler. Det blev i bestyrelsen besluttet at sætte ejendommen på Munkehatten 32, 5220 Odense SØ til salg, og pr. 1. juni er ejendommen solgt, og sekretariatet er derfor flyttet.

Vores nye adresse er

Svendborgvej 226, 2.sal th.
5220 Odense S

Her kan Charlotte fortsat fanges på
Telefonnr. 65 93 25 00

Mandag-torsdag kl. 9-15
Fredag kl. 9-14

Sekretariatet kan desuden kontaktes på
fdr@fdr.dk

DIGITALISÉR DIT BILAGSFLOW

kr. 10,- per måned per regnskab

Uniconta – understøtter både økonomiprocesser og bilagshåndtering lynhurtigt og effektivt.

 UNICONTA

Læs mere
www.uniconta.dk/10er



Michael Eisenberg, Kommunikationsrådgiver i Intercom

En reel trussel

Hvidvaskloven kan opleves som besværlig for alle, der skal efterkomme den. Men hvordan ser det hele ud med lovgivernes øjne? Og hvilke muligheder åbner der sig for revisorerne? Vi ser på nogle tendenser i samfundet.

Af kommunikationsrådgiver Michael Eisenberg, Intercom

En voldsom administration, til dels overflødig. Store krav om dokumentation. Frygt for bøder. Det er nogle af de oplevelser, revisionsbranchen har omkring den nye hvidvasklov, der, mens dette læses, netop er fyldt et år. Men hvordan ser situationen ud med samfundets øjne?

Her er der tale om frygt over for en trussel, man opfatter som meget reel og alvorlig. Og samtidig spores der en god portion bestyrtelse. Vi følger to spor.

Spor 1 – de ydre trusler

Den ene spor handler om de trusler, som den vestlige verden i stigende grad møder. Der er tre trusler, og den ene er terror, den anden er Rusland, den tredje er Kina.

Hvidvaskloven er i høj grad et udtryk for den terrorfrygt, som Vesten bærer på i disse år. Den går tilbage til nine-eleven,

angrebet på New York og Washington i september 2001. Men trusselsbilledet er voldsomt forværret efter de alvorlige terrorangreb, der ramte Europa i 2015. Man vil have ram på finansieringen. Det er ikke tilfældigt, når tidligere justitsminister Morten Bødskov andetsteds i nærværende tidsskrift udtaler: "Når man ser på de terrorsager, der har været, så bliver man overrasket over den kreativitet, som ikke kun udøverne, men også de finansielle bagmænd, udviser."

Alle EU-lande er med rette bekymrede over, hvilke terroranslag man kan forvente, og efterretnings tjenester og specialenheder, herunder økonomiske, arbejder på højtryk for at demontere anslagene, inden de kommer til udførelse. Borgerne oplever kun toppen af isbjerget.

Samtidig befinder Vesten sig i en ny kold krig med Rusland. Den tidligere

supermagt har i hele dette årtusind under Præsident Putins pseudo-demokratiske styre arbejdet på at revanchere sig efter Sovjetunionens sammenbrud. Statsligt styret hacking, hvidvask af stjålne eller kriminelle penge, som investeres i Vesten, likvideringer selv på fremmed jord af politiske modstandere, verbale og fysiske provokationer mod vestlige landes grænser er blandt de ting, vi ser. Og det er ikke gået ubemærket hen i Folketinget, at Danske Bank har hvidvasket milliarder af kroner, der kommer fra den russiske magtelite. Det vil man have stoppet. En såkaldt Magnitskij-lov, opkaldt efter den afdøde russiske advokat Sergej Magnitskij, der omkom i et russisk fængsel i 2009, efter at han beskyldte russiske embedsmænd for at stjæle kæmpebeløb fra den russiske statskasse, kan være på vej til hele EU. Den skal muliggøre beslaglæggelse af russiske

midler, som skønnes ulovligt overført til Vesten. Loven er implementeret i otte vestlige lande, herunder USA.

Kina har gennem årtier udført hæmningsløs kopiering af vestlige produkter og patenter. Siden er statsligt styret hacking af vestlige lande og store koncerner kommet til samtidigt med statslig protektionisme af blandt andet stål- og skibsværft-industrien til skade for vestlig konkurrenceevne på disse områder. Endelig vækker Kinas politiske ekspansionisme stigende bekymring i vesten. Opbakning til Tibet og Taiwan mødes med sanktioner, og Kina anlægger nye, svært bevæbnede øer i det sydkinesiske hav.

Hvidvaskloven kan derfor ses som et udtryk for en stor bekymring i EU og medlemslandenes regeringer. Og så ser man stort på, om man skyder gråspurve med kanoner, som Jakob Dedenroth Bernhoft, ekspert i juridiske emner inden for revisorbranchen, udtrykker det andetsteds i nærværende tidsskrift. Eller at man laver overkill over for mindre revisionsfirmaer, som en revisor udtrykker det. Det store billede vejer tungest.

Spor 2 – de indre trusler

Det andet spor handler om moralen i Danmark omkring penge, at overholde lovgivningen, om at snyde i skat, betale skyldige poster til det offentlige, med videre.

Den totale nedsmeltning af SKAT i dette årti har haft som konsekvens, at der er langt ringere kontrol end tidligere med, om folk snyder i skat, undlader at betale pålignet skat, dropper at betale børnebidrag, bøder og meget andet eller ligefrem iværksætter kriminelle aktiviteter, fordi risikoen for afsløring er lav. Den manglende kontrol kan friste svage sjæle. Som konsekvens er den offentlige gæld til samfundet nu på 110 milliarder kroner (mod 90, da nærværende tidsskrift i december 2016 først berettede om dette forhold), og de 75 % skønnes uindrivelige.

Desuden har vi set, at moralen ikke kun svigter hos den menige samfundsborger. Landets to største banker er involveret i store økonomiske skandaler omkring hvidvask. Og præcis det har forbløffet det politiske system. Eller man kan lige frem sige: Det har vakt bestyrtelse.

Efter finanskrisen i 2008 var førende pengeinstitutter på fallittens rand i 2009, og kun gennem statens omfattende bankpakker kunne bankernes fortsatte eksistens opretholdes. Og nu oplever politikerne, at bankernes tak er at gå ind i ulovlige transaktioner, som deres interne kontrolsystemer burde have – og måske har – advaret om. Det er endnu et incitament til stramningerne i hvidvaskloven.

Folketingspolitikere kan man blive af mange grunde. Men man kan godt se nogle politikere som vogtere af samfundets og statens interesser, mens andre er vogtere af borgernes interesser. Og selv om Morten Bødskov og Hans Kristian Skibby måske ikke vil være helt enige, så er det muligt at se Bødskov som samfundspolitikere, mens Skibby kan ses som borgerpolitikere.

Begge accepterer den store nødvendighed i hvidvaskloven, men hvor Bødskovs perspektiv er samfundets sikkerhed, er Skibbys perspektiv krænkelsen af den enkelte borgers rettigheder.

Meget af dette kan siges at være irrelevant for revisionsbranchen, som består af mange enkeltmandsfirmaer, der ikke kommer i berøring med hvidvask. Men man er nok nødt til erkende, at når det regner på præsten, drypper det på degnen. Så revisorerne må spille med.

Opgrader eller dø

Udfordringerne for de mindre revisorer, som tidsskriftet Danske Revisorer udførligt har beskrevet i de senere år, er mange. Men medicinen for revisionsbranchen er nok ikke at søge undtagelser fra regler. Medicinen er nærmere: Opgrader eller dø.

I martsudgaven af Danske Revisorer fortalte statsautoriseret revisor Peter Lind fra ECO-TEAM, hvordan mindre revisionshuse kan opgradere sig selv ved at ansætte unge medarbejdere, der bringer ny livskraft og høje uddannelser ind i huset. Men der er også muligheder for at søge vækst gennem fusioner.

It-sikkerhed og revision er tæt ved at kunne gå hånd i hånd. It-sikkerheden i virksomheder, organisationer og myndigheder er fortsat meget ringe i Danmark, og hackere har noget at gå efter, fordi vi er et af de lande i verden, hvor it er mest udbredt. Så alle har brug for en ydre mur af sikkerhed. Kobler man dette med revisionsydelser helt på forkant med tidens krav, så er det muligt for et firma at sikre sig mod både ydre og indre trusler. I IT-branchen er der både mange store og små udbydere, og for den mindre revisor kan der med andre ord ligge et incitament i at søge samarbejde med en IT-virksomhed af matchende størrelse.

Omkring det helt aktuelle emne, hvidvaskloven, må den enkelte revisor opgradere sig til at møde lovens krav, mens Foreningen Danske Revisorer benytter en række muligheder for at gøre sin indflydelse gældende ved at udveksle synspunkter med interesserede folketingspolitikere, SØIK og organisationer i det finansielle system.





Hvordan skal revisor tackle skatteunddragelse ift. hvidvaskloven?

Af Henrik Wilson direktør og bestyrelsesmedlem i FDR

I forhold til hvidvaskloven blev det i forbindelse med revision af loven slået fast, at mistanke om skatteunddragelse samt forsøg på skatteunddragelse, også skal betragtes som hvidvask og derfor skal indberettes til SØIK på lige fod med andre forhold. Vi har flere gange spurgt om der dog ikke var en bagatelgrænse, således at revisor ikke skulle bruge sin og SØIKs tid på mindre forhold, hvor kunden har fradraget eller forsøgt at fradrage private udgifter i sit regnskab. Det ser ikke ud til, at vi kan komme igennem med en sådan bagatelgrænse, idet man fra myndighederne argumenterer med, at der jo kommer indberetninger fra andre aktører end

revisor, såsom banker, ejendomsmæglere m.v. Derfor vil indberetningerne, måske samlet give en anden vurdering end hvis det er op til den enkelte aktør, der er forpligtet til at indgive beretning, at vurdere væsentlighed.

Men hvordan gør du så? Hvis du som revisor vurderer, at der er tale om en fejl, at omkostningen er sneget sig ind i bogføringen eller trukket på erhvervskontoen, så må du efter aftale med kunden gerne rette fejlen. Det er samme procedure du anvender i forhold til afgivelse af assistanceerklæring, når du foretager et moms- og skattetjek. Her kan du kun

bruge erklæringen, hvis du forinden har rettet fejlene i regnskabet for kunden.

Det er klart, at hvis kunden bliver ved med at lave den samme eller lignede fejl, er der nok et behov for en samtale med kunden.

Men der jo ikke noget galt i, at informere kunden om reglerne, der gør, at du som revisor – og her gælder samme regler for alle typer af revisorer – informerer om, at du er forpligtet til at indberette mistanke om skatteunddragelse eller forsøg på samme. Og at du har tavshedspligt overfor andre inkl. kunden om, hvorvidt der er sket indberetning.



FAGLIG AFDELING

FÅ EN FAGLIGE AFDELING NEMT OG BEKVEMT.

GRATIS FAGLIGE NYHEDER

FAGLIG BACKUP

MAIL Gratis faglige nyheder om regnskab, revision og kvalitetsstyring. Gør som 400 andre revisionsvirksomheder, få nyhedsbrevet Revisornyt gratis, registrer dig nu på fagligafdeling.dk

WEB Værktøjer til din dagligdag, fx til arbejdet med assistanceerklæringer, beregningsark, protokoller, ledelseserklæringer eller eksempler til din kvalitetsstyring. Få abonnement eller hent enkeltvis i webshoppen.

RÅD Du kan også få faglig hotline, lovpligtig intern kvalitetskontrol, opdatering af dine systemer, kvalitetsgennemgang af regnskaber, erklæringer og meget mere.

Faglig Afdeling a/s | Vestre gade 18 | 2605 Brøndby
70 10 70 12 | fagligafdeling.dk



Så overlevede vi alligevel den 25. maj 2018...!

Implementering af persondataforordningen hos bogholdere, regnskabskonsulenter og revisorer

► Af Jakob Dedenroth Bernhoft, Cand.Jur og specialist hos revisorJURA



Så nåede vi frem til den 25. maj 2018, hvor den famøse persondataforordning trådte i kraft. Som i ugerne op til årsskiftet 1999/2000 var man næsten helt spændt

på, om verden nu gik under, når datoen blev passeret, men trods det store bombardement af ildevarslede nyheder fra mange rådgivere og mediers side viste det sig heldigvis, at den stadigvæk består i bedste velgående!

De fleste er nok enige i intentionerne med den nye persondataforordning, men spørgsmålet er nok, om det er alle værktøjerne i reglerne, som alle er lige gode. Særligt er det problematisk, at det stort set er de samme regler, der gælder for A. P. Møller som for den mindste bogholder. Hvorfor har man ikke gradueret reglerne lidt som på regnskabsområdet, hvor der efter virksomhedens størrelse gælder forskellige regler?

Vi har i revisorJURA indsamlet mange erfaringer med implementering af persondataforordningen lige fra bogholdere, regnskabskonsulenter og revisorer til en lang række af andre virksomheder med op til ca. 1000 medarbejder og mange hundrede millioner i omsætning.

Vi har i det følgende valgt 6 emner ud, som vi ofte støder på. Der er også mange andre, som vi kunne have nævnt, men skulle vi rundt om alle, så ville artiklen fylde hele bladet og mere til.

Afslutningsvist er der et 7. afsnit om, hvad vi tænker om overholdelse af reglerne og sanktionsniveau – helt for egen regning.

Få styr på hjemmesiden

En stensikker måde at gøre opmærksom på, at man ikke er kommet i gang med at se på persondataforordningen er, at lade være med at følge cookie- og persondatareglerne på sin hjemmeside. For os som rådgiver om persondataregler tager det et par sekunder at tjekke det, og det tager næppe længere tid for Datatilsynet. I Tyskland går deres Data-tilsyn målrettet efter virksomheder, som ikke har styr på de regler, som gælder for hjemmesider.

Det er imidlertid meget enkelt at opfylde kravene til sin hjemmeside:

- Få skrevet en cookiepolitik. FDR har et paradigme, som du kan bruge. Herudover kræver det en oversigt over de cookies, som din hjemmeside bruger. Kontakt det firma, som har lavet din hjemmeside – de bør vide det. Strengt juridisk taget, behøver cookies ikke at indsamle personoplysninger, men det er ikke udelukket, at de kan gøre det på din side. Og uanset hvad, er cookiesreglerne noget, som du skal følge. Derfor tager vi dem med her.
- Få sat den ”bjælke op”, som man som bruger møder, som det første, når man går ind på en hjemmeside med en tekst a la ”Denne hjemmeside bruger cookies. Læs mere om vores persondatapolitik og hvilke cookies, som vi bruger”.
- Hvis du har en kontaktformular på din hjemmeside eller et sted, hvor du kan skrive dig op til et nyhedsbrev, så er der visse oplysninger, som du skal give. Ofte kaldes det for en ”persondatapolitik”. Den har FDR en skabelon, som du kan bruge.
- Du har pligt til at give visse oplysninger til de personer, som du registrerer (behandler) oplysninger om på din hjemmeside. Teksten skal ligge et sted hvor brugerne af hjemmesiden kan finde den. Oftest kaldes den ”persondatapolitik”. Se nærmere nedenfor.

Få styr på din persondata

Som bogholder, regnskabskonsulent og revisor, så ligger du inde med mange personnumre og måske også helbredsoplysninger, oplysninger om fagforeningsmedlemskab og straffe-/børneattester. De kan stamme fra oplysninger om dit eget personale og/eller fordi du tilbyder lønadministration for kunder.

Det er vigtigt, at du får overblik over disse personoplysninger og får lavet en liste over dem, som du kan vise Datatilsynet, hvis de spørger. Der skal blandt stå, hvad du bruger af personoplysninger og hvornår du sletter dem igen.

Metoden er ikke så kompliceret: hvad er det jeg laver i løbet af ugen og skriv

ned hvilke persondata jeg støder på. Persondataforordningen definerer mange oplysninger som persondata: navn, adresse, privat email, arbejds-email, stillingsbetegnelse, billede, løn, trækprocent, køn, medlemskab af fagforening, helbredsoplysninger osv.

Så er der de famøse databehandleraftaler

Indtil december 2017, så var holdningen hos mange den, at hver gang man overlod persondata til andre, som fx IT-support, så skulle der indgås en databehandleraftale. Så kom Datatilsynet med en vejledning, der havde til formål at gøre retstilstanden noget klarere.

Vejledningen indsnævrer området for, hvornår det er nødvendigt at bruge databehandleraftaler, men på den anden side gør det mindre klart, hvilke områder det præcist drejer sig om.

Her fremgår, at revisor ved afgivelse af erklæringer inden for revisorloven er dataansvarlig, mens det ikke gælder ydelser, som ikke ender med en erklæring. Det vil sige, at revisor også er dataansvarlig ved assistanceerklæringer. Reglerne gælder selvsagt kun, hvor der er involveret personoplysninger. (Se tabel nederst på siden.)

En vigtig ting i denne forbindelse er, at man ikke ”klarar frisag” blot ved at undgå at indgå en databehandleraftale. Den afløsning af en oplysningspligt jf. næste afsnit ”Husk at fortælle personer, når du gemmer oplysninger om dem”.

ADVARSEL! Hvis nogen skal indgå databehandleraftaler med kommuner, så har vi været ude for, at de i deres standardaftale skriver, at man skal følge anbefalinger og principper i ISO 27001. Kravet kan fravælges af den enkelte kommune, men som nævnt har vi været

ude for, at det ikke er sket. Inden man skriver under på en sådan databehandleraftale, vil vi klart anbefale, at man søger rådgivning først.

Husk at fortælle personer, når du gemmer oplysninger om dem

Et af de grundlæggende krav i persondataforordningen er, at man som person ved hvem der behandler ens personoplysninger, og hvor ens persondata er henne. Det betyder, at når man har med andre folks personoplysninger at gøre, så har man forskellige oplysningsforpligtelser.

Det gælder som nævnt på hjemmesiden, hvis folk kan skrive fx deres navn og email, for at kunne modtage et nyhedsbrev. Det gælder også i en lang række situationer:

- opstilling af regnskab
- bogføring
- lønadministration
- jobopslag
- ansættelseskontrakten
- indsamling af visitkort på messer/udstillinger
- tv-overvågning (her gælder desuden en særlig lov)
- konkurrencer
- billeder af personale på hjemmesiden eller brochure
- nærmeste pårørende liste
- sociale medier
- m.v.

Oplysninger, der skal gives, er stort set de samme i de enkelte situationer, men skal tilrettes, så de passer til situationen. Et eksempel når det drejer sig om jobopslag:

- I forbindelse med at vi vurderer dig som jobansøger, udbeder vi os navn, adresse, telefonnummer, e-mailadresse, CV, referencer, uddannelsesbeviser og andre relevante oplysninger. Disse informationer bruges udelukkende til behandling af din ansøgning.

	Dataansvarlig	Databehandler
Erklæringer	X	
Opstilling af regnskab og skattemæssige opgørelser med erklæring	X	
Opstilling af regnskab og skattemæssige opgørelser uden erklæring		X
Bogføring		X
Lønogholderi		X
Data om klienter		X

Informationerne gemmes i højst 3 måneder efter afslag og opbevares fortsat ved ansættelse.

- De personoplysninger, som vi behandler bliver ikke på noget tidspunkt overdraget, solgt eller gjort tilgængelige for tredjeemand.
- Som registreret person har du ret til at få indsigt, gøre indsigelse mod behandling, rette og slette data, trække samtykke tilbage og få udleveret data i digitalform, som vi opbevarer.

Pligten gælder kun for dataansvarlige og ikke databehandlere.

Svar os eller vi stopper med at sende dig nyhedsmails!

Det væltede ind med mails i ugen op til den famøse dato 25. maj 2017 med beskeder som "vi sender dig mails, men du kan bede os om at lade være med det" eller "du skal trykke ja for ellers så stopper vi med det". Andre mails med variationer over disse temaer.

Nogle mails blev sendt i bedste mening, men næppe alle særlig juridisk begrundet og andre med god grund. Fællesnævneren for mange af dem var dog, at der nu sidder en masse virksomheder, som på mere eller fornuftigt grundlag fik barberet deres abonnementslister godt og rund ned, da mange – ligesom undertegnede – har nok med at holde styr på mails fra nye eller eksisterende kunder og ikke fik læst den tsunami af mail, af de her mails, som pludselig væltede rundt.

En detalje som en del havde overset var, at de lå inde med gamle mail-adresser, som de burde have slettet for længst. De skulle aldrig have været brugt til en vil-du-stadig-væk-have-at-vi-sender-dig-mails. En af mine kollegaer fik en mail fra en virksomhed, som hun ikke havde hørt fra i hvert fald 8 år. Hendes mailadresse burde for længst have været slettet hos den pågældende virksomhed og som nu potentielt står til en sag hos Datatilsynet for overtrædelse af reglerne om opbevaringsfristerne. Man kan også argumentere for, at spamreglerne i markedsføringsloven er overtrådt i sammen forbindelse.

Oplysningsforpligtelsen som dataansvarlig har gjaldt de sidste 18 år, så i

den forstand er det ikke noget nyt og spørgsmålet er, om panikken ikke skulle have været afløst af lidt mere eftertænkthed i stedet for blot at skrive løs og i panik sende rundt lige op til den 25. maj, som mange har gjort. Det havde måske været klogere at adressere problemstillingen i de nyhedsmail, som virksomheden alligevel med jævne mellemrum sender ud til abonnenter. Eller ved tilbagevendende kunder på webshoppene bede dem om at klikke at, af de fortsat ønsker at modtage nyhedsbrevet.

Cloudløsninger

Vi bliver tit spurgt om den ene eller anden cloudløsning kan bruges uden at persondatareglerne overtrædes. Problemstillingen er den, at man hverken som dataansvarlige eller databehandler må gemme persondata uden for EU/EØS medmindre man kan garantere at beskyttelsen af personoplysninger er på mindst samme niveau, som inden for EU. Det ofte en bevisbyrde, som er umuligt at løfte for mindre virksomheder.

Hvis man ønsker at bruge cloudløsninger til fx backup så bør man kun bruge løsninger, hvor udbyderen garanterer, at løsningen overholder persondataforordningen (hvis det fremgår på engelsk, så bruges navnet "GDPR").

Læk af personoplysninger: løftet pegfinger til myndigheder og en hammer i hovedet på virksomheder?

Datatilsynet har haft nok at gøre med at holde offentlige virksomheder i ørene, som har været storleverandører af alvorlige datalæk, og hvor cpr. nr. har flydt i en stadig strøm rundt i cyberspace.

Rekorden af et samlet datalæk indtil videre indehaves af Statens Serum. De sendte 5.3 millioner ukrypterede cpr. nr. og helbredsoplysninger med posten, som ved en fejl fik afleveret den til en kinesisk virksomhed i Danmark. Den skulle have været sendt til Danmark Statistik, som godt nok endte med at få den til sidst i åbnet stand. "Uheldigt" sagde sagde Statens Serum, men fralægger

sig ansvaret, da ansvaret fadæsen skyldes Post Danmark, som afleverede brevet det gale sted. Ministeren på området Sundhedsminister Sophie Løhde (V) havde ingen kommentar. Hun var på ferie og reaktionen fra Datatilsynet? De udtalte "kritik", men ellers ikke andet. Fremover vil en offentlig myndighed kunne få op til kr. 16 mio. kr. i bøde hvis persondataforordningen bliver overtrådt. En bødestørrelse, som Statens Serum Institut nok vil kunne kandidere til i ovennævnte sag. For hvorfor kan en enkelt medarbejder overhovedet downloade samtlige danskeres cpr. nr.? Burde der IT-mæssigt ikke have været nogle stopklodser, som forhindrede det? Og så derefter kunne brænde dem på en CD. Det burde slet ikke kunne lade sig gøre at brænde oplysninger af den karakter på et bærbart medie. Og derefter blot putte den i kuvert, sætte et frimærke på og sende den afsted med posten. Det skrider til himlen!

Hvis en privat virksomhed gør noget tilsvarende, så vil mit gæt være, at bøden bliver temmelig meget større end 16 mio. kr. Det virker på hovedet, når det offentlige suverænt er dem, som ligger inde med flest følsomme oplysninger, men får de mindste bøder, mens det er de private virksomheder, som står til bøder der i udgangspunktet kan blive op til 10 gange større eller mere.

Man kan håbe, at Datatilsynet fremover vil holde fast i den praksis, som har været før, hvor en sanktion starter med en løftet pegfinger og helt følges op med et tjek af, at virksomheden nu også har rettet ind.





Søren Engers Pedersen, Momsdirektør i TimeTax Moms A/S

Hvornår skal der betales moms af tilskud, og hvordan påvirker de momsfradraget?

Som hovedregel skal der ikke betales moms af generelle tilskud, gaver, donationer og tilsvarende beløb, ligesom sådanne beløb ikke påvirker en virksomheds adgang til momsfradrag. Men tilskud kan være udtryk for en momspligtig (eller momsfritaget) omsætning, ligesom et tilskud i særlige situationer kan have indvirkning på en virksomheds adgang til momsfradrag. I denne artikel sættes fokus på, hvornår tilskud er, eller kan være omfattet af momspligt.

Af Momsdirektør Søren Engers Pedersen, Timetax Moms A/S

Som udgangspunkt er generelle tilskud, gaver, donationer o. lign., ikke omfattet af momslovens bestemmelser, fordi de ydes uden at tilskudsgiver modtager en modydelse for det ydede tilskud. Sådanne tilskud anses for at "falde uden for momslovens anvendelsesområde", hvilket betyder at de ikke udgør en omsætning.

Men i to situationer kan et tilskud blive anset for at udgøre en omsætning:

1. Hvis tilskuddet reelt er ydet som betaling for en vare eller tjenesteydelse, vil det være omfattet af momspligt.
2. Hvis tilskuddet er ydet til en direkte nedsættelse af prisen på et produkt (vare eller ydelse).

Betaling for en vare eller ydelser (modydelse)

Hvis et tilskud i realiteten er ydet som betaling for et produkt, som tilskudsmodtager har forpligtet sig, til at yde til

tilskudsgiver, vil tilskuddet udgøre en betaling.

Det gælder eksempelvis hovedparten af indgåede sponsoraftaler, hvor en virksomhed yder et pengebeløb til en klub, forening eller institution, og hvor virksomheden til gengæld opnår en reklameværdi som modydelse. Momsmæssigt er der ikke faste retningslinjer for, hvordan reklameværdien for et sponsorat skal opgøres og hvordan den

fastsættes til en værd. Dette hænger formentlig sammen med, at de sponserende virksomheder i langt de fleste tilfælde kan fradrage momsen på sponsoratet, ligesom en del mindre foreninger kan anvende en særlig fritagelse i momslovens til at undgå, at opkræve moms af sponsorater (momslovens § 13, stk. 1, nr. 21). Inden for skatteretten er praksis langt mere omfattende, og senest har dommen vedrørende ”Kasi-Jesper” føjet et helt nyt kapitel til denne praksis.

Hvis der er tale om en fond, som yder et bidrag til en forening eller institution, og fonden bliver nævnt i forbindelse med skriftlige materialer eller et metal-skilt på et kunstværk eller lignende, vil dette ikke blive set som et momspligtigt sponsorat. Her lægges der dels vægt på, at omtalen/reklameværdien ikke er væsentlig, dels af en fond, som uddeler midler i overensstemmelse med sin fun-dats, ikke har brug for reklameværdien.

Andre tilskud kan på samme måde være udtryk for, at der foreligger en moms-pligtig betaling. Indenfor andre tilskud er den momsmæssige praksis righoldig.

Den seneste udvikling i praksis er gået i retning af, at der skal være en ganske tæt sammenhæng mellem et ydet tilskud og modydelsen, ligesom det accepteres, at en tilskudsgiver kan stille detaljerede krav til et tilskuds anvendelse og til tilskudsmodtagers rapporteringspligt, uden at dette fører til momspligt.

I SKM2016.109.LSR havde SKAT i en sag vedrørende kommunalt tilskud til et egnsteater, argumenteret for, at et kommunalt tilskud til fordel for kommunens egne borgere vil kunne blive anset for at være ydet i tilskudsgiverens interesse, idet tilskuddet indirekte via skatterne betales af den samme kreds af personer, som nyder godt af leverancerne.

Dette synspunkt blev afvist af Lands-skatte retten. Retten anfører som begrundelse, at der ikke var en kon-kret indbyrdes sammenhæng mellem tilskuddet og teatrets ydelser, samt at tilskuddet ikke var tilstrækkeligt forbun-det med ydelsernes pris.

Selv om afgørelsen reelt er en vurdering af, om tilskuddet var ydet til en direkte nedsættelse af prisen på teatrets ydelser,

jf. senere herom, er den også principiel i forhold til generelle driftstilskud, idet den er meget klar på, at en tilskudsgiver kan gøre et tilskud betinget af forskel-lige forhold, herunder i nævnte sag, udbuddet af forestillinger mv., uden at dette udgør en modydelse.

Det bemærkes, at SKATs argumenta-tion i sagen fortsat fremgår af Juridisk Vejledning, afsnit D.A.8.1.1.7.9.1. Om-talen forekommer i lyset af kendelsen fra Landsskatte retten noget unuanceret. Hvis et kommunalt tilskud skal være omfattet af momspligt, skal der efter praksis være en konkret og målbar mo-dydelse. Dette ses blandt andet i en an-den kendelse fra Landsskatte retten, hvor en golfbane modtog et kommunalt til-skud, som skulle anvendes til etablering af en tilkørselsvej. Eftersom den anlagte vej var kommunal, og da kommunen med sit tilskud dækkede halvdelen af anlægsudgiften, fandt Landsskatte retten, at kommunen havde ydet tilskuddet i egen interesse og modtaget en mody-delse. Dermed var det ydede tilskud omfattet af momspligt.

Sammenfattende er der en fornuftig rød tråd i den praksis, som Landsskatte retten har anlagt vedrørende såkaldte to-part-stilskud, hvor vurderingen går på, om tilskudsgiver modtager en konkret og målbar modydelse til gengæld for det ydede tilskud.

Hvis denne sammenhæng ikke er til stede, vil der ikke skulle afregnes moms af tilskuddet, og det vil som udgangs-punkt ikke påvirke tilskudsmodtagers adgang til momsfradrag, se dog selv-stændigt afsnit herom.

Tilskud til nedsættelse af prisen på en vare eller ydelse

Et tilskud kan også blive anset for at være omfattet af momspligt, hvis der er tale om treparts tilskud, hvor et tilskud ydes til en direkte nedsættelse af prisen på en leverandørs produkt, for at tilgo-dese leverandørens aftagere/kunder.

Et nyligt bindende svar fra Skatterådet, SKM2017.293.SR, illustrerer meget godt problemstillingen. Der var tale om et statsligt tilskud, der blev ydet til en mindre færgerute. Forudsætningen for at modtage tilskuddet var, at det blev anvendt til en direkte nedsættelse af

prisen på fragt/godstransport. Færge-selskabet skulle reducere fragtpriserne med 80%, og modtog et tilskud, som svarende til denne omkostning.

Tilskuddet blev anset for at være om-fattet af momspligt. Begrundelsen var netop, at det ikke blev ydet i færge-selskabets interesse, men af hensyn til fær-geselskabets kunder/aftagere (princippet er, at tilskuddet kunne have været ydet direkte til kunderne/aftagerne, som dermed kunne betale den højere – og momspligtige – pris til færgeselskabet).

Det bemærkes, at problemstillingen også er relevant, når tilsvarende tilskud ydes til virksomheder, hvis produkter er fritaget for moms efter momslovens § 13. Hvis de modtager et tilskud til nedsættelse af prisen på et momsfri-taget produkt, vil tilskuddet udgøre en ”omsætning”, som skal indgå i nævneren ved beregning af delvis fradragsret (splitmoms). I forlængelse af afgørelsen ovenfor vil det eksempelvis gælde tilskud til nedsættelse af prisen på overførsel af personer. Eftersom per-sonbefordring er fritaget for moms, vil også tilskuddet være fritaget for moms. Dette giver imidlertid en øget moms-belastning i forhold til færgeselskabets fællesudgifter mv.

Betragtningen om trepartstilskud er også relevant i forhold til den prak-sis, som SKAT har anlagt i forhold til taxametertilskud til erhvervsskoler, jf. styresignal SKM2015.466.SKAT. Styre-signalet indebærer, at de taxametertil-skud, som erhvervsskolerne modtager, med virkning fra 1. januar 2017 skal medregnes i nævneren ved opgørelse af fradragsprocenten/splitmomsprocenten. Selv om SKATs argumentation fremstår temmelig ”tåget”, må synspunktet bag være, at taxametertilskuddene reelt ud-gør en deltagerbetaling på vegne af den enkelte elev.

Om dette er en korrekt vurdering kan diskuteres. SKAT hænger det op på en dom fra EU-domstolen, sag C-151/13, Le Rayon d’Or SARL, som vedrører et plejehjem. Men denne dom er i realiteten blot en bekræftelse på den EU-retlige praksis, som har eksisteret i en længere årrække, og som tidligere har udvirket, at Landsskatte retten fandt, at der ikke var en direkte sammenhæng

mellem taxametertilskuddene og skoler-
nes omkostninger til skolens elever.

Opsamling

Der modtages tilskud i mange forskellige sammenhænge og fra både det offentlige og fra private virksomheder. Når en eventuel momspligt skal vurderes, er det helt afgørende at der tages stilling til, om der enten foreligger en konkret og målbar modydelse, eller om der er tale om et tilskud, som er øremærket en reduktion af prisen på en tilskudsmodtagers produkt.

Tilskudsgiver kan gøre et tilskud betinget af forskellige forhold, herunder at tilskuddet anvendes til nærmere bestemte formål, at der sker afrapportering vedrørende brugen af midler mv. Dette fører ikke til momspligt, når tilskuddet i øvrigt ikke er givet i tilskudsgivers interesse (tilskudsgiver får en modydelse).

Tilskudsgiver kan også yde et tilskud, som tilskudsmodtager kan anvende til at reducere prisen på sine produkter, hvilket blandt andet ses indenfor landbruget. Men hvis det ikke er et krav fra tilskudsgivers side, og hvis ikke der er en direkte sammenhæng mellem tilskuddet og tilskudsmodtagers reduktion af priserne på varer og ydelser, vil dette heller ikke føre til momspligt.

Momsfradrag

Hvis et tilskud ikke udgør en "omsætning", men udgør en donation/gave, altså et beløb, som "falder udenfor momslovens anvendelsesområde" vil det som udgangspunkt ikke have indflydelse på tilskudsmodtagers adgang til momsfradrag.

Det gælder eksempelvis driftstilskud til et museum, som museet anvender til sin

almindelige drift, herunder opbygning af udstillinger, registrering af fund osv. Sådanne tilskud har generel karakter og anvendes til museets generelle drift. Dermed påvirker de ikke museets opgørelse af fradragsprocenten for fællesomkostninger mv.

Tilsvarende gælder for hovedparten af de tilskud, som ydes fra det offentlige til foreningslivet, museer, attraktioner m.fl. Dette kan under tiden betyde, at den tilskudsmodtagende forening/institution opnår en fradragsprocent, som er uforholdsmæssigt høj vurderet i forhold til den måde, hvorpå ressourcerne fordeles sig på momspligtige indtægter og momsfrie indtægter. Denne "skævhed" er indbygget i momsloven, idet princippet om opgørelse af en omsætningsfordeling ikke kan fraviges.

I mange tilfælde modtager virksomheder tilskud i opstartsfasen, altså på et tidspunkt, hvor de endnu ikke er i drift og ikke har momspligtige indtægter. Men det betyder ikke, at virksomheden mister adgangen til at fradrage moms. Hvis der er tale om opstart af momspligtig virksomhed, og hvor der er udarbejdet budgetmateriale mv., som bekræfter at kommende indtægter bliver omfattet af momspligt, vil tilskuddene ikke medføre, at fradragsretten bortfalder.

Kun hvis en virksomhed fuldt ud finansieres gennem tilskud, som ikke er momspligtige, kan virksomheden ikke opnå adgang til momsfradrag for sine omkostninger. Adgang til momsfradrag forudsætter, at en virksomhed/institution m.fl., har momspligtige indtægter fra salg af varer og ydelser.

Tilsvarende kan der ske begrænsning

i adgangen til momsfradrag, hvis et tilskud kan allokere til en nærmere bestemt aktivitet, som kan afgrænses fra tilskudsmodtagers øvrige aktiviteter, og som ikke genererer andre indtægter. Her kan SKAT stille krav om, at den tilskudsfinansierede aktivitet vurderes særskilt og uafhængigt af virksomhedens øvrige aktiviteter. Dette ses blandt andet i SKM2017.640.SR.

Afrunding

Der sker hyppigt misforståelser vedrørende håndteringen af tilskud, og erfaringen viser, at en del foreninger, institutioner m.fl., som modtager væsentlige offentlige tilskud, i et eller andet omfang vælger at begrænse sin adgang til momsfradrag, selv om der ikke afregnes moms af de pågældende tilskud.

Det er vigtigt, at der sker en korrekt vurdering af, om et tilskud udgør betaling af en modydelse, herunder om modydelsen er momspligtig eller fritaget for moms. Men det er mindst lige så vigtigt, at der sker en selvstændig vurdering af, om et tilskud medfører en reduktion i adgangen til at fradrage moms.



Energiafgifter – hvem er omfattet af adgangen til godtgørelse

De fleste momsregistrerede virksomheder er berettiget til at få godtgjort energiafgifter vedrørende forbrug af energi til procesformål. Men der er en række undtagelser, som denne artikel sætter fokus på.

Af Momsdirektør Søren Engers Pedersen, TimeTax Moms A/S



Som udgangspunkt kan en virksomhed få godtgjort energiafgifter i samme omfang, som virksomheden har fradragsret for moms.

Det betyder, at virksomheder, hvis aktiviteter er fritaget for moms efter momslovens § 13, ikke er berettiget til at få godtgjort energiafgifter. Blandede virksomheder med såvel momspligtige som momsfrie virksomheder, er berettiget til delvis godtgørelse af energiafgifter.

Man kan diskutere rimeligheden i, at momsfrie virksomheder ikke er berettiget til afgiftsgodtgørelse. En del momsfrie virksomheder har et ganske stort energiforbrug, som har karakter af procesenergi. Men politisk har man valgt, at binde afgiftsgodtgørelse op på momsreglerne, og dermed bliver konsekvensen, at en række erhverv afskæres fra godtgørelsesadgangen.

Blandede virksomheder kan som udgangspunkt få godtgørelse for den andel af energiforbruget, som knytter sig til den momspligtige omsætning. I de fleste tilfælde vil momsfradragsprocenten kunne lægges til grund for godtgørelsen, men der kan være specielle forhold, som betyder at godtgørelsen må fastlægges efter andre kriterier.

Selv om en virksomhed er fuldt momsregistreret, vil der være tilfælde, hvor den ikke er berettiget til godtgørelse, selv om energien anvendes til procesformål¹. Det gælder:

- Virksomheders brug af motorbrændstof
- El-afgift for visse liberale erhverv

Motorbrændstof

Virksomheder, der anvender motor-

brændstof, eksempelvis diesellole, til drift af køretøjer og andet maskinel, er ikke berettiget til at få godtgjort afgiften på brændstoffet. Det gælder brug af motorbrændstof til alle former for køretøjer, herunder last- og varebiler, entreprenørmateriel af enhver art og andre former for motorer, herunder kompressorer og generatorer.

Reglen om motorbrændstof gælder ikke køretøjer mv., der er baseret på elektricitet. Således vil der være godtgørelse for en truck, som drives af elektricitet.

Det gælder en væsentlig undtagelse fra hovedreglen om motorbrændstof,

¹ Sondringen mellem procesenergi og rumvarme/opvarmning af vand vil ikke blive nærmere uddybet i denne artikel.

nemlig brug af motorbrændstof til landbrug (jordbrug og husdyrbrug), gartnerier, frugtavler, skovdrift, dambrug, pelsdyravler og fiskeri. Hvis brændstoffet anvendes i forbindelse med drift af disse aktiviteter, er den indeholdte afgift godtgørelsesberettiget. Det gælder også maskinstationer, når de udfører opgaver for landbruget, herunder transport af afgrøder fra landbruget til eksempelvis kartoffelcentral. Men en maskinstation, som udfører opgaver, som ikke er direkte landbrugsrelateret, eksempelvis kørsel af materiel til brug for optagning af afgrøder, er ikke berettiget til godtgørelse vedrørende denne opgave, jf. SKM2007.614.LSR. Derudover skal man være opmærksom på, at generatorer ofte anvendes til at producere elektricitet, der anvendes som procesenergi. Det gælder eksempelvis grusgrave, der anvender generatorer til at drive knuseværk, ligesom det gælder omrejsende tivoler og cirkusser, der anvender generatorer til drift af forlystelser eller projektører under forestillingerne.

Elafgiftsloven giver mulighed for, og i visse tilfælde pligt til, at generatoren registreres som "elproducent". Det betyder, at der opnås godtgørelse for afgifterne på brændstoffet. Til gengæld skal der beregnes el-afgift, men da det anvendes til procesformål, vil afgiftsbe-

lastningen kun bestå i 0,4 øre pr. kWh (svarende til EU's minimumsbidrag).

Visse liberale erhverv – elafgift

I et bilag til elafgiftsloven er der indføjet en række virksomheder/aktiviteter, som ikke berettiger til godtgørelse, når de anvender elektricitet til procesformål.

Det bemærkes, at der ikke er tale om en begrænsning, som gælder andre virksomheders brug af elektricitet i deres administration. Hvis der er tale om virksomheder, som ikke er nævnt i bilaget, er de berettiget til godtgørelse for deres procesenergi, uanset om energien anvendes i produktionsøjemed eller i forbindelse med deres administration mv.

Derudover skal man være opmærksom på, at forlystelser udgik af bilaget fra 1. januar 2017, og nu er omfattet af de almindelige regler. Det var en gunstig ændring, som er kommet teatre, biografteatre, cirkusser, tivoler, sommerlande, legelande m.fl. til gavn.

De virksomheder, som herefter er omfattet af bilaget, og dermed uden godtgørelse for proces-el, er:

- Advokater
- Arkitekter
- Bureauer
- Landinspektører

- Mæglere (skibsmæglere og tilsvarende agentvirksomheder)
- Reklame
- Revisorer
- Rådgivende ingeniører

De fleste giver sig selv. Dog skal det bemærkes, at et reklamebureau, som i udgangspunktet er omfattet af bilaget, kan være berettiget til delvis godtgørelse, hvis de som en del af virksomheder tilbyder at trykke reklamer, annonceblade osv. Det er derfor vigtigt, at man i forhold til bilaget er opmærksom på, om en virksomhed, som er omfattet, har aktiviteter, som når man vurderer dem selvstændigt, ikke falder ind under begrænsningen.

Definitionen på bureauvirksomheder er ligeledes noget diffus. I praksis er analyseinstitutter, vagtbureauer, oplysningsbureauer og lignende omfattet af bilaget. Derimod er rejsebureauer og turistkontorer ikke omfattet. Der er ikke en klar rød tråd i definitionen, og i tvivlstilfælde bør man derfor tage kontakt til SKAT, evt. i form af et bindende svar.

EDB-bureauer er efter praksis ikke omfattet af bilaget, og kan derfor få godtgjort el-afgift efter de almindelige regler.



Virksomheder, som i overensstemmelse med ovenstående ikke er berettiget til at få godtgjort el-afgift for deres procesenergi, er derimod berettiget til at få godtgjort el-afgift vedrørende brug af el-varme og aircondition. På dette område gælder ikke særlige regler for udvalgte erhverv.

Afrunding

Erfaringen viser, at mange virksomheder begrænser deres godtgørelse vedrørende administrative lokaler mv., og dermed går glip af beløb, som de med fuld rette kan få godtgjort. Derudover er der en vis usikkerhed om rækkevidden af bilaget, særligt i forhold til definitionen på bureauvirksomhed.

Tilsvarende giver begrænsningen for motorbrændstof udfordringer, særligt i forhold til sondringen mellem landbrug, skovdrift mv. og anden brug, ligesom en del virksomheder overser muligheden for at få registreret en generator som ”el-producent”.

Endelig skal det nævnes, at tiden vel efterhånden er løbet fra bilaget til elafgiftsloven. Da forlystelserne udgik af bilaget, var det samtidig den ”energitunge” del af bilaget som forsvandt. Hvis man lod bilaget helt glide ud, ville omkostningen for statskassen være overkommelig, og det ville samtidig være en mærkbar administrativ lettelse.



Din arbejdsdag kan blive nemmere

... og vi vil gerne vise dig hvordan.



Som noget nyt kan du få personlig vejledning til din arbejdsgang i e-economic af en af vores eksperter.

Ring til os på **78 79 19 59** eller læs mere på
e-economic.dk/uddannelsesdag